

Stefan Moysa

"Gottes Zeit für Menschen : Besinnungen zum Kirchenjahr", Walter Kasper, Freiburg-Basel-Wien 1978 : [recenzja]

Collectanea Theologica 50/2, 206-207

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

stwem a kulturą są tak ściśle. Wyrosła ona także z tradycji Teatru Rapsodycznego, który z powodu warunków okupacyjnych koncentrował się przede wszystkim na słowie. Sztuka jest więc przede wszystkim dramatem słownym o wielkiej etycznej i ludzkiej intensywności. Można ją uważać za coś w rodzaju współczesnego misterium wykazującego pewne podobieństwo z misteriami greckimi.

Tematyką sztuki jest miłość i małżeństwo. Trzy pary spotykają się kolejno przed sklepem jubлера i w monologach oraz w dialogach opowiadają historię swoich małżeństw. Jubiler jest węzłową postacią; tłumaczy on znaczenie związków ludzkich, miłości i odpowiedzialności, których obrączka małżeńska jest symbolem. Jubiler stał się więc doradcą tych trzech par i nie tylko ich, ale też i innych, które poszły tą samą drogą.

Sztuka *Przed sklepem jubлера* jest dziełem literackim, w którym przekazane są wartości filozoficzne i etyczne najwyższego gatunku i która zasługuje na szersze rozpowszechnienie.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Stefan Kardinal WYSZYŃSKI, *Der Primas von Polen über den Papst aus Krakau*, Regensburg 1979, Verlag Friedrich Pustet, s. 126.

Przemówienia prymasa Polski o Janie Pawle II wygłoszone do różnych grup wiernych zostały tu przetłumaczone na język niemiecki i wydane w całości. Krótką przedmowę do książki napisał kardynał Höffner, przewodniczący konferencji episkopatu zachodnioniemieckiego. W książce można śledzić zasadnicze powtarzające się motywy, myśli i uczucia, które są nie tylko myślami księdza kardynała Wyszyńskiego. Wielokrotnie mowa jest o szlachetnej dumie, jaką naród odczuwa z powodu wyboru kardynała Wojtyły i o jego związkach z ojczyzną. Duma ta jest nieodłączna od odpowiedzialności, która winna się ujawnić zarówno w modlitwie, jak też w prowadzeniu życia moralnego, godnego rodaków papieża.

Prymas Polski odczytuje ostatnie wydarzenia jako wielkie zwycięstwo Matki Bożej. Powraca on wielokrotnie do znaczenia Matki Najświętszej w życiu religijnym Polski i uważa, że wybór był potwierdzeniem słuszności linii, jaką obrał Kościół w Polsce. Po tej linii poszedł też obecny Papież, którego już nazywają papieżem maryjnym.

Dużo też miejsca poświęca ksiądz kardynał na nakreślenie sylwetki obecnego Ojca świętego. Mówi o jego drodze życiowej, zainteresowaniach i osiągnięciach w dziedzinie filozofii, o działalności duszpasterskiej, którą uprawiał jako arcybiskup krakowski. Z tych przemówień ukazuje się nie tylko wyraźna sylwetka Karola Wojtyły, ale przede wszystkim drogi Opatrzności, które go zaprowadziły na Stolicę Piotrową.

Na rynku czytelnicznym niemieckim książka będzie na pewno ważną pozycją, i pozwoli zrozumieć nie tylko Jana Pawła II, ale też religijność polską, która także Zachodowi ma coś do powiedzenia.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Walter KASPER, *Gottes Zeit für Menschen. Besinnungen zum Kirchenjahr*, Freiburg-Basel-Wien 1978, Verlag Herder, s. 96.

Książka zawiera 9 przemówień autora wygłoszonych do różnych wspólnot chrześcijańskich i ułożonych według następstwa roku liturgicznego. W przedmowie Kasper zaznacza, że jako główne swoje zadanie uważa wykazanie jedności, jaka istnieje między teologią i przepowiadaniem chrześcijańskim, które choć muszą być od siebie ściśle odróżnione i pozostawać

względem siebie w twórczym napięciu, służą temu samemu celowi — głoszeniu obecności Bożej w ludzkich sprawach.

Parę przykładów pozwoli ukazać, że autor tę myśl konsekwentnie w swoich rozważaniach przeprowadza. W medytacji adwentowej ukazuje on Matkę Bożą jako wzór wiary. Dała ona bowiem przykład, jak udać się całkowicie na tę drogę, którą Bóg wskazuje, choć jest odmienna niż droga innych ludzi. Wierzyć bowiem znaczy całkowicie zaufać Bogu, znaleźć w Nim podstawę i rację swojego istnienia, na Nim tylko budować.

Na Boże Narodzenie rozważa autor tajemnicę wcielenia. Ukazuje ona, że Bóg wszedł w codzienność naszego życia i dlatego Boże Narodzenie jest najbardziej ludzką tajemnicą. Jest to uroczystość człowieka, wskazuje na jego wielkość, którą tylko Bóg potrafi zadowolić.

Wielkanoc jest znów tajemnicą wiary. Wiara w zmartwychwstałego Chrystusa stonowi zasadnicze posłanie chrześcijaństwa, jest koncentracją wiary we wszystko inne. Z nią stoi i upada całe chrześcijaństwo. Daje ona wgląd w nową rzeczywistość.

Wspomnijmy na koniec jeszcze o tajemnicy Zesłania Ducha Świętego. Duch Boży jest obecny w pełnej niepokoju i fermentu rzeczywistości świata. Przebywa też w Kościele i daje się odczuć we wspólnych doświadczeniach gminy. Jest też obecny w życiu osobistym każdego chrześcijanina, w jego dążeniu do dobra i w jego zaangażowaniu, mimo że po ludzku biorąc, czasami nie zwiastuje ono sukcesu. Duch Święty znajduje się również w modlitewnym doświadczeniu.

Kasper zmierza więc zawsze do samego centrum tajemnicy. Tam odnajduje Boga i człowieka, w którym Bóg nie przestaje nigdy działać. Są to więc rozważania zarazem bardzo teologiczne i bardzo życiowe.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Theodor SCHNEIDER, *Gott ist Gabe, Meditationen über den Heiligen Geist*, Freiburg-Basel-Wien 1979, Verlag Herder, s. 109.

Duch Święty już nie jest — jak Go nazywano — „Wielkim Zapomniałym”. Szybki rozrost ruchów modlitewnych i charyzmatycznych oraz związana z nimi obszerna literatura świadczą, że chrześcijanie coraz bardziej odkrywają Jego obecność. Dopomóc w tym pragnie również mała książeczka autorstwa profesora teologii dogmatycznej w Moguncji.

Schneider trzyma się ściśle założeń bliższych. Przedstawia więc najpierw związek między Jezusem a Duchem Świętym. Jezus został namaszczony przez Ducha Świętego, który na Nim spoczął. W kazaniu w Nazaret, o którym mówi św. Łukasz (4, 16—21) Jezus stwierdza, że Jego misja opowiadania Ewangelii ubogim dokonuje się pod wpływem Ducha. On też udzielał Jezusowi męstwa i cierpliwości w podjęciu Męki Krzyżowej.

Stary Testament używa wyrazu *ruah* na określenie Ducha Bożego. Wyraz ten oznacza wicher, burzę, ale też oddech, tchnienie. Duch Boży jest więc mocą Jahwe, jest też tym, który daje życie. U Ezechiela jest on przedstawiony jako ten, który przemienia serce człowieka.

Kościół jest wspólnotą w Duchu Świętym. Człowiek zostaje włączony do tej wspólnoty zbawienia przez chrzest dokonujący się w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Wiare w Ducha Świętego wyznaje chrześcijanin w *Symbolu apostoelskim*, który wyraża związek Ducha Świętego z Kościołem. Niektórzy też nazywają Kościół sakramentem Ducha, czyli skutecznym znakiem zjednoczenia z Bogiem przez Ducha Świętego.

W ostatnim rozdziale autor rozważa, w jaki sposób Duch Święty jest darem i to darem osobowym. Pojmowanie Ducha Świętego jako osoby stwarza duże trudności, gdyż współczesne pojęcie osoby jest nieco inne niż było